

Eksamenssæt B til kapitel 4: Den nazistiske krig

Materiale:

Bilag 1: Nazistisk propagandaplakat, 1943 (1,0 normalside)

Bilag 2: Tale af Joseph Goebbels, 18. februar 1943 (1,3 normalside)

Bilag 3: Brev fra Heinz Masuch, 28. juli 1943 (1,1 normalside)

Bilag 4: Fotografi fra Hamborg, 26. juli 1943 (1,0 normalside)

Normalsider i alt: 4,4

Bilag 1: Nazistisk propagandaplakat, 1943 (1,0 normalside)

Introduktion: Hans Schweitzer (1901-1980) tegnede i 1943 denne plakat, som i original måler 83,8 x 59,4 cm. Teksten på plakaten lyder: "Fuld fart frem! Total krig er den korteste krig".

Bilag 2: Tale af Joseph Goebbels, 18. februar 1943 (1,3 normalside)

Introduktion: Propagandaminister Joseph Goebbels holdt denne tale for et særligt indbudt publikum på mindst 10.000 tilhørere i Berlin Sportspalast. Her havde nazisterne siden 1928 holdt en række arrangementer, og Joseph Goebbels betragtede stedet som "vores talerstol". Talen blev optaget på film og vist i alle tyske biografier.

Mine tyske folkefæller og folkefælleinder!

5 Det er nu knapt tre uger siden, jeg sidst havde lejlighed til på dette sted at tale til Dem og det tyske folk i anledning af oplæsningen af Førerens erklæring på tiårsdagen for magtovertagelsen. Den krise, som vores østfront befinder sig i, var dengang på sit højdepunkt. I anledning af de hårde, ulykkelige slag, som havde ramt nationen i kampen om Volga, havde vi fundet sammen den 30. januar i år for at demonstrere enheden, samhørigheden, men også den faste viljeskraft til at
10 overvinde de vanskeligheder, som i denne krigs fjerde år tårner sig op foran os.

For mig og sikkert også for jer alle var det rystende få dage efter at få at vide, at de sidste heltmodige stridsmænd ved Stalingrad i denne time var forbundet med os via radiobølger, at de tog del i vores opløftende møde i Sportspaladset. De telegraferede i deres sidste rapport, at de havde hørt Førerens proklamation, og for måske sidste gang i deres liv sammen med os havde
15 sunget nationalhymnen med løftede hænder. Hvilket eksempel på tyske militære traditioner i denne store tid! Men hvilken forpligtigelse indeholder denne holdning for os alle, især for alle i den tyske hjemstavn! Stalingrad var og er skæbnens store alarmklokke for det tyske folk. Et folk, der har styrken til at bære og overvinde en sådan tragedie, ja, tilmed at hente yderligere kræfter af den til at skabe, er uovervindeligt. Erindringen om heltene fra Stalingrad skal derfor også i dag være en dyb
20 forpligtigelse for mig og for os alle, når jeg taler til jer i dag.

Jeg ved ikke, hvor mange millioner der i aften er i forbindelse med os over radioen ved fronten og i hjemstavnen, og som hører på mig. Jeg vil tale dybt fra hjertet til dem alle. Jeg tror, at hele det tyske folk er lidenskabeligt optaget af den sag, jeg skal fremlægge for jer i aften. Jeg vil derfor også lægge hele den hellige alvor og den åbne frimodighed i min fremlæggelse, som situationen kræver.
25 Det tyske folk, som er opdraget, skolet og disciplineret under nationalsocialismen, kan godt bære den fulde sandhed. Det ved, hvor vanskelig situationen er for Riget, og derfor kan dets ledelse også opfordre det til at drage de nødvendige hårde, ja, allerhårdeste konsekvenser af den trængte situation. Vi tyskere er modstandsdygtige mod svaghed og vaklen, og krigens slag og ulykker giver os kun mere kraft, fast beslutsomhed og en moralsk og kampberedt handlekraft, der er rede til at
30 overvinde alle vanskeligheder og forhindringer med revolutionær energi.

Det er nu, man skal spørge, hvordan det er kommet hertil. Det vil blive overladt til en senere regnskabsafreggelse, som skal foregå i fuld offentlighed, og som vil vise det tyske folk og hele verdensoffentligheden, at den ulykke, som har ramt os i de sidste uger, har sin dybe, skæbnetunge betydning. [...]

35 Oversat af Jeppe Bæk Meier og Rasmus Thestrup Østergaard fra 1000documente.de

Bilag 3: Brev fra Heinz Masuch, 28. juli 1943 (1,1 normalside)

Introduktion: Den 21-årige Heinz Masuch var matros i den tyske krigsmarine. I juli 1943 lå hans skib i tørdok i Hamborg, og han boede derfor i sine forældres lejlighed i Robinsonstrasse. Faderen var tidligt taget på ferie til Ditmarsken, og moderen sluttede sig til ham efter det første storbombardement af Hamborg. Da alarmen lød natten mellem 27. og 28. juli, var Heinz derfor alene hjemme og søgte sammen med ti familier tilflugt i det beskyttelsesrum, som forældrene havde bygget i kælderen.

Kære forældre!

5 Selv om jeg længe ikke har haft lyst til at skrive, så må jeg nu gøre det, da jeg ved, at I venter på nærmere oplysninger.

Jeg sendte for et par timer siden et telegram. Det var dog ikke til at sige, om det ville blive sendt. Forhåbentligt har I modtaget det nu.

Jeg vil kort skildre forløbet af forrige nat for jer, den grusomste som jeg indtil nu har oplevet.

10 Klokkerne var vel omkring halv tolv, da sirenerne begyndte at hyle, og jeg havde da også åbnet vinduerne for bedre at kunne høre dem. Som sædvanligt gik vi ned i kælderen. Vi havde siddet der mere end en time, da det gik løs. En hyl og fløjten flængede luften. Kælderen svajede og skælvede, men det forblev nogenlunde roligt, indtil lyset også gik ud, hvorefter alt blev en smule mere uroligt. Jeg gik udenfor, så snart jeg kunne, og kiggede på ødelæggelserne. Hele Robinsonstrasse, for
15 længere kunne jeg jo ikke se, stod i flammer. [...] Mens vi nu ventede, løb menneskene allerede ud af de andre huse. De kom dog ikke langt, da det ikke varede længe, før der gik ild i dem, og de brændte levende ihjel. Nu gik der også ild i vores hus, så nu måtte vi også ud for ikke at blive begravet levende. I kælderen fik vi gjort os våde fra top til tå, og trådte dernæst ud i varmen. [...] Men
20 hvorhen, Löschplatz stod i lys lue, og det samme gjaldt Sorbenplatz, overalt den samme varme, ingen steder nogen lindring. Således løb vi frem og tilbage foran Sorbenparken, indtil varmen blev ubærlig. Da løb vi endnu engang tilbage til broen med opbydelsen af de sidste kræfter. Her fandt vi til dels beskyttelse bag en bropille. Men også her varede det ikke længe, før vores tøj blev så varmt, at det var tæt på at selvantænde. At det ikke måtte ske, det vidste vi, for rundt omkring lå jo utallige
mænd, kvinder og børn, som var skrækelige at se på. [...]

25 Jeg er kun glad for én ting, nemlig at du, min kære mor, i sidste øjeblik har sluppet for at opleve dette helvede. Du var ikke kommet uskadt gennem det.

At der intet er tilbage af vores bolig, er godt nok meget slemt, men det må vi komme os over. Først og fremmest: kom ikke ind til Hamborg. Alle flygter længst muligt væk.

Nu hilser jeg jer hjerteligt, mine kære forældre og hele familien.

30

Heinz

Renate Hauschild-Thiessen (red.): *Die Hamburger Katastrophe vom Sommer 1943 in Augenzeugenberichten*, Verein für Hamburgische Geschichte, 1993, s. 97-98. Oversat af Jeppe Bæk Meier og Rasmus Thestrup Østergaard.

Bilag 4: Fotografi fra Hamborg, 26. juli 1943 (1,0 normalside)

*Introduktion: Den 26. juli 1943 tog den tyske fotograf Erich Andres (1905-1992) dette fotografi fra Neustädter Strasse i Hamborg. Det viser lokale beboere, der efter et britisk luftangreb henter vand fra et bristet vandrør. På grund af forbuddet mod at fotografere følgerne af de allieredes luftangreb blev dette og lignende fotografier holdt skjult indtil afslutningen af Anden Verdenskrig. I 2018 udkom fotobogen *Tod über Hamburg* med mange af Andres' fotografier.*

Jan Zimmermann (red.): *Tod über Hamburg. Fotos und Notizen aus dem "Feuersturm" 25. Juli bis 1. August 1943*, Junius Verlag, 2018, s. 55.